

PROGRAM DZIAŁANIA MUZEUM ROLNICTWA IM. KS. KRZYSZTOFA KLUKA W CIECHANOWCU NA OKRES 1 STYCZNIA 2015 R. – 31 GRUDNIA 2019 R.

Program działania Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka w Ciechanowcu na lata 2015 – 2019 zakłada równomierny rozwój na wszystkich polach aktywności instytucji z położeniem akcentu na rozwój tych dziedzin, które sprawią, że Muzeum stanie się instytucją jeszcze pełniej zaspokajającą oczekiwania społeczne, instytucją nowoczesną, potwierdzającą swój istotny status w systemie ochrony dziedzictwa kulturowego regionu i kraju, żywym centrum kultury i nauki.

Planując poszczególne aspekty dalszej działalności Muzeum i organizacyjne warunki jej realizacji należy położyć nacisk na następujące kierunki działania:

- tworzenie warunków dla pełniejszego wykorzystania potencjału intelektualnego i materialnego Muzeum,
- zapewnienie warunków dla systematycznego powiększania liczby muzealiów i ich konserwacji ze szczególnym uwzględnieniem kolekcji,
- poprawę warunków przechowywania i eksponowania zbiorów,
- prowadzenie urozmaiconej działalności upowszechniającej kulturę,
- rozwijanie nowoczesnych form działalności edukacyjnej,
- rozwijanie i upowszechnianie działalności naukowej,
- nasilenie działań promocyjnych i wzmacnianie pozycji Muzeum jako markowego produktu turystycznego,
- poprawę warunków pracy i płacy pracowników,
- usprawnienie organizacji pracy i zarządzania instytucją,
- realizacja zaplanowanych remontów i inwestycji.

GROMADZENIE I PRZECHOWYWANIE ZBIORÓW

Jedną z podstawowych funkcji, mimo zmieniających się trendów i sposobów definiowania roli muzeów, jest gromadzenie oraz przechowywanie dla następnych pokoleń świadectw kultury i środowiska naturalnego. Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka poświęcać będzie tej sferze należycie dużo uwagi. Wśród nabytków, które trafiają do Muzeum znaczną część stanowią dary. Uważam, że nadal należy pobudzać osoby prywatne czy też firmy do bezpłatnego przekazywania zabytków ruchomych w formie darowizny lub finansowania ich zakupów, ale też niezbędne jest pozyskiwanie muzealiów w drodze przemysłanych zakupów. Wydatkowanie na ten cel środków budżetowych pozwoli na prowadzenie bardziej planowej polityki gromadzenia zbiorów. Obok bowiem bieżącego uzupełniania muzealiów możliwe stanie się skonkretyzowanie planów dotyczących tworzenia unikatowych, a jednocześnie charakterystycznych dla Muzeum kolekcji i stworzenia nowych ekspozycji stałych.

Ze względu na znaczne zróżnicowanie dziedzin, odpowiadające wyodrębnionym w strukturze Muzeum działom, kierunki wspomnianej polityki gromadzenia zbiorów będą również bardzo różnorodne.

W dziale techniki rolniczej planuję kontynuować uzupełnianie kolekcji zabytkowych ciągników i lokomobil, która w ostatnich latach została znacząco wzbogacona. Aktualnie Muzeum jest w posiadaniu 30 sztuk ciągników i 7 sztuk lokomobil parowych sprawnych technicznie, po przeprowadzonej konserwacji, które stanowią niewątpliwie największą tego typu kolekcję w Europie. Ciągłe jednak Muzeum brakuje jeszcze ok. 20 szt. innych modeli ciągników polskich i zagranicznych, a także ok. 5 szt. lokomobil, innych producentów niż posiadane. Ponadto zamierzam zainicjować pozyskiwanie przez Muzeum ciągników wykonanych samodzielnie przez rolników na bazie różnego rodzaju silników. Rozwój kolekcji ciągników i lokomobil w Muzeum Rolnictwa powinien przyczynić się do powstania najbardziej prestiżowej i rozpoznawalnej wystawy tych maszyn w kraju i za granicą.

Istotne znaczenie oprócz lokomobil i ciągników ma także kolekcja stacjonarnych silników spalinowych i silników elektrycznych, którą również będę starała się systematycznie uzupełniać.

W ekspozycji zagrody leśnej planowane jest powiększenie kolekcji maszyn leśnych. W najbliższym czasie zorganizowana zostanie zewnętrzna wystawa pod nazwą „Tartak”, która będzie prezentować zabytkowe maszyny tartaczne z początku XX wieku. Ponadto planuję poszerzenie kolekcji dotyczącej historii leśnictwa o tematykę myśliwską. Pierwszym krokiem byłoby odkupienie zdeponowanego w Muzeum zbioru trofeów myśliwskich należącego do rodziny Państwa Filipowiczów, który obecnie stanowi wyposażenie ekspozycji usytuowanej na poddaszu budynku leśniczówki.

W sferze kompetencyjnej działów etnograficznego i budownictwa wiejskiego planuję stworzenie tzw. wsi białoruskiej. Obok istniejących obiektów chaty i stodoły stanęłyby kolejne drewniane budynki gospodarskie, a także drewniana cerkiewka bądź kaplica cerkiewna. Byłoby to dopełnieniem odzwierciedlającym przenikanie kultur charakterystycznych dla naszego regionu.

Ponadto, co jest wypadkową pozyskania ww. obiektów, zostaną powzięte działania mające na celu pozyskanie muzealiów niezbędnych do wyposażenia tych obiektów.

W zakresie gromadzenia zbiorów działu etnograficznego planuję też w ciągu najbliższych lat rozszerzenie dwóch wiodących kolekcji: dywanów dwuosnowowych oraz oleodruków katolickich i prawosławnych.

Unikatową kolekcję w skali kraju stanowi tzw. Muzeum pisanki. Przekazana nam w 2004 roku, w ilości 1000 sztuk kolekcja liczy obecnie ponad 2000. Planuję dbać o poszerzanie i udoskonalanie tej kolekcji podkreślając jej znaczenie i wyjątkowość. Wiąże się to ze zwiększeniem powierzchni wystawienniczej, którą planuję stworzyć w innych pomieszczeniach dworu z Siemion.

W ramach działu tradycji zielarskich planuję przygotowanie nowej kolekcji fenologicznej z wykorzystaniem dziko rosnących roślin jadalnych oraz pszczelarskich. Projekt polega na przygotowaniu nowego ogrodu na działce przy budynku zabytkowej szkoły w Winnej Chrołach pod nazwą „Szkoła życia”. Celem tego projektu jest zapoznanie z ginącymi gatunkami roślin i owadów oraz ich znaczeniem w życiu człowieka. Obecnie, na skutek intensyfikacji rolnictwa i ludzkiej ignorancji, coraz większej liczbie gatunków dawniej występujących powszechnie grozi wyginięcie. Dziko rosnące rośliny dzisiaj zapomniane, bądź uważane za chwasty używane były w gospodarstwie domowym jako jadalne, barwierskie, kosmetyczne, lecznicze i do celów technicznych. Natomiast niezajomość wyglądu i zwyczajów owadów wywołuje lęk i agresję, a co za tym idzie świadome bądź nieświadome niszczenie naturalnych siedlisk tych organizmów.

Istotnym zadaniem, do którego Muzeum przykładą dużą uwagę, jest utrzymanie zgromadzonych muzealiów w należyтым stanie i systematyczne prowadzenie prac konserwatorskich. Niestety kwoty, które zapisywane są na ten cel w budżecie Muzeum nie zabezpieczają wszystkich potrzeb. Dlatego uważam, że konieczna jest kontynuacja

dotychczasowych zabiegów o pomoc zewnętrzną w realizacji tego zadania. Od wielu lat Muzeum współpracuje z wyższymi uczelniami, a szczególnie ze Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie i Politechniką Warszawską współorganizując praktyki studenckie na terenie Muzeum, podczas których studenci zajmują się konserwacją zbiorów. Pracownicy uczelni wspomagają Muzeum swoją wiedzą i doświadczeniem. Ponadto Muzeum każdego roku z dobrym skutkiem aplikuje o środki na konserwację zabytków ruchomych w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Dzięki nim i środkom na pokrycie wkładów własnych zabezpieczanym przez Organizatora w ostatnich latach udało się poddać konserwacji zabytkowe ciągniki, silniki i wiele innych muzealiów.

Uważam, że najtrudniejszym zadaniem stojącym przed Muzeum jest właściwe przechowywanie i magazynowanie zbiorów. Muzeum Rolnictwa w Ciechanowcu posiada ok. 30 tys. eksponatów przechowywanych obecnie w obiektach zespołu pałacowego (pałacu, oficynie, stajniach, wozowni) a także w wybranych obiektach na terenie skansenu. Takie rozproszenie miejsc przechowywania muzealiów powoduje niekiedy niewystarczające ich zabezpieczenie oraz niewygodę przy opracowywaniu, konserwacji czy wypożyczaniu zbiorów. Zbudowanie jednego centralnego magazynu dałoby możliwość zlikwidowania tych niedogodności. W obiekcie magazynowym zostanie wydzielona pracownia działu inwentarzy i część wystawiennicza, gdzie można będzie eksponować zabytki o dużych gabarytach np. ciągniki czy lokomobile, których kolekcja jest dla Muzeum tak bardzo cenna. Ponadto w jednym kompleksie znalazłyby się pracownie konserwatorska oraz stolarska wraz z pomieszczeniem socjalnym.

DZIAŁALNOŚĆ WYSTAWIENNICZA

W latach 2015 – 2019 planuję modernizację znacznej części ekspozycji stałych zwłaszcza należących do działu etnograficznego jak np. „Wystawa gospodarstwa domowego”, „Obróbka włókna” czy „Ginące zawody”. Konieczne jest zaadoptowanie kolejnych pomieszczeń dworu z Siemion na poszerzenie i modernizację kolekcji pisanek. O ile uda się pozyskać nowe obiekty białoruskie, poszerzy się też oferta ekspozycyjna w zakresie wnętrza cerkwi i wnętrza chałupy białoruskiej z przełomu lat 50/60 XX wieku. W najbliższym czasie zostanie uruchomiony wiatrak z Niemiej znajdujący się na terenie skansenu, jak i wiatrak w Drewnowie Ziemakach.

Założenie kolekcji fenologicznej w Winnej Chrołach to z kolei nowa ekspozycja działu tradycji zielarskich. Rozważyć należy też poszerzenie ekspozycji aptecznej poprzez wykorzystanie pomieszczeń zajmowanych obecnie przez archiwum zakładowe. Bezzwłocznie powinno się też rozpocząć modernizację ogrodu roślin zdatnych do żyzycia lekarskiego. Jest to ekspozycja stworzona 30 lat temu i wymaga już takich zabiegów jak chociażby wymiana gleby.

Bardzo istotnym zadaniem, które zamierzam zrealizować jest też organizacja, a właściwie odtworzenie w nowoczesnej formie wystaw najbardziej charakterystycznych dla naszego Muzeum, wskazywanych przez nazwę instytucji – Muzeum Rolnictwa, jakimi były wystawy poświęcone historii uprawy roślin i historii hodowli zwierząt gospodarskich. Realizacja tego zadania wymaga remontu pawilonów wystawienniczych, gdzie można wygospodarować odpowiednią na ten cel powierzchnię. Wystawa zatytułowana będzie „Historia rolnictwa na ziemiach polskich“. Będzie to wystawa o charakterze edukacyjnym, skierowana do szerokiego kręgu odbiorców ze szczególnym uwzględnieniem preferencji młodego pokolenia. Będzie ona jedną z głównych ekspozycji „rolniczych“ na terenie Muzeum, gdzie w nowoczesnej formie, przy

wykorzystaniu różnorodnych metod obrazowania tematów, w tym także multimediiów, ukazane zostaną najważniejsze zjawiska i przemiany w rolnictwie jakie zachodziły w przeciągu wieków na ziemiach polskich.

Realizacja prawie wszystkich wymienionych wyżej planów wiąże się ściśle z zadaniami remontowo – inwestycyjnymi. W ostatnich latach dzięki poczynionym nakładom finansowym udało się znacznie poprawić stan infrastruktury Muzeum, ale wciąż pozostaje jeszcze wiele do zrobienia. Szczególnie ważna jest kwestia budowy centralnego magazynu zbiorów, którego wzniesienie w ogromnej mierze usprawniłoby działalność instytucji. W wybudowanej części ekspozycyjnej planuję organizację wystawy ciągników i lokomobil. Już dziś Muzeum posiada w swoich zbiorach imponującą (największą w kraju) liczbę tych cudów techniki, a planuję też dalsze uzupełnianie kolekcji. Myślę, że tego typu kolekcja odpowiednio eksponowana stanie się znakiem rozpoznawczym Muzeum Rolnictwa i zachętą przysparzającą zdecydowanie większą ilość zwiedzających zarówno z kraju jak i zagranicy. Dlatego zadanie to traktuję priorytetowo.

W ramach organizacji wystaw czasowych, w najbliższych pięciu latach Muzeum koncentrować się będzie na realizacji kilku dużych, znaczących projektów wystawienniczych rocznie, które zasługiwałyby na miano wydarzeń. Istotnym będzie łączenie ich tematyki z działalnością konferencyjno – naukową, czy też edukacyjną. Ze względu na różnorodność działalności Muzeum, ważne jest, aby każdy z działów merytorycznych w przeciągu dwóch lat był w stanie zorganizować własną wystawę. Uważam też, że bardzo korzystny jest dla Muzeum fakt długoletniej już współpracy z Zamkiem Królewskim w Warszawie, w ramach której raz do roku organizowana jest wystawa ze zbiorów zamku. Niewiele placówek muzealnych może pochwalić się takim wyróżnieniem. Zamierzam więc jak najlepiej podtrzymywać tę współpracę i zabiegać o ciekawe tematy kolejnych wystaw.

DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZO – NAUKOWA

Muzeum prowadzi wielokierunkowe badania nad przeszłością i środowiskiem kulturowo – przyrodniczym, w szczególności dotyczące naszego regionu, ale też wychodzące poza jego granice. Tematy badawcze wynikają z charakteru posiadanych zbiorów oraz celów stawianych przed poszczególnymi działami Muzeum.

W ramach pracy badawczej działu historyczno – artystycznego planuję kontynuację nawiązanej w ostatnim czasie, bardzo wartościowej dla całego Muzeum współpracy z Archiwum Głównym Akt Dawnych, Archiwum Państwowym oraz Instytutem Historii Nauki PAN. Dzięki pomocy Departamentu Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego Muzeum jest w stanie, wspólnie z wymienionymi instytucjami organizować każdego roku sesje naukowe i konferencje o charakterze ogólnopolskim lub międzynarodowym. Już w bieżącym roku odbędzie się sesja historyczna pt. „Szlachta i ziemiaństwo na pograniczach kulturowych dawnej Rzeczypospolitej od XVI do XX wieku“. Na najbliższe lata są planowane takie tematy jak: „Wojna i ludzie“, „Dzieje Podlaskich Chłopów“, „Wojewodowie i Kasztelanowie Podlascy“ czy „Dzieje Militarne Podlasia“. Przyszłym sesjom będą towarzyszyły badania historyczne związane również bezpośrednio z przeszłością Ciechanowca i okolic. Takim tematem będą np. dzieje rodziny Starzeńskich czy Ciecierskich. Wyniki prac badawczych będą tak jak dotychczas publikowane w wydawnictwach własnych Muzeum. Planuję kontynuowanie wydawania „Ciechanowieckiego Rocznika Muzealnego“, w którym zamieszczane są artykuły przygotowywane przez pracowników Muzeum jak i przez wiele osób współpracujących z instytucją. Sesjom i konferencjom towarzyszyć będą wydawnictwa pokonferencyjne. We współpracy z wymienionymi wyżej instytucjami będzie kontynuowana działalność

wydawnicza w zakresie materiałów źródłowych dotyczących Podlasia. W najbliższym czasie planowana jest publikacja aktów lokacyjnych podlaskich miast.

Podobnie planowana jest działalność badawczo-naukowa w innych działach. Dwa główne tematy badawcze działu techniki rolniczej to historia rozwoju wytwórni maszyn i narzędzi rolniczych działających w północno-wschodniej Polsce do II wojny światowej oraz historia rozwoju polskich i zagranicznych fabryk silników stacjonarnych, ciągników i lokomobil, których wyroby znajdują się w naszych zbiorach. Badaniom tym będą towarzyszyły publikacje naukowe.

Głównym przedmiotem pracy badawczej działu weterynarii jest temat „Lekarze weterynarii, którzy zmienili świat“. Opracowane zostaną biografie wybranych osób z zawodu, które dokonały rzeczy istotnych dla ogółu społeczeństwa, czy zasłużyły się w innych dziedzinach. Dotyczyć to będzie osób z Polski i innych krajów. Temat ten zostanie uwieńczony wydaniem publikacji i wystawą czasową. Liczę, że tak jak dotychczas w działaniach tych wesprze Muzeum Polskie Towarzystwo Nauk Weterynaryjnych jak też SGGW w Warszawie i Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie.

Dział etnograficzny planuje kontynuację rozpoczętych już tematów badawczych dotyczących obrzędów i zwyczajów rocznych we wsiach wyznania rzymsko – katolickiego i prawosławnego regionu południowo-wschodniego Podlasia, jak też badania terenowe głównie dla celów wystawienniczych dotyczące tradycyjnych rzemiosł. Należy też uzupełnić posiadane przez dział efekty badań dotyczących ligawek i ludzi na nich grających. Myślę, że temat ten pomogą zrealizować etnomuzykolodzy z Polskiej Akademii Nauk, z którymi również od lat Muzeum prowadzi owocną współpracę. Z okazji jubileuszowej edycji konkursu gry na instrumentach pasterskich planuję wydanie folderu – publikacji dotyczącej konkursu i związanych z nim ludzi. Przy współpracy ze Starostwem Powiatowym w Wysokiem Mazowieckiem zakładam wydanie folderu „Krzyże i kapliczki powiatu Wysokomazowieckiego“, zawierającego fotografie, opis i historię.

Najważniejszym zadaniem badawczym działu budownictwa wiejskiego w najbliższym czasie będzie wypracowanie nowoczesnych standardów zarządzania obiektami architektury drewnianej w zakresie monitoringu i dokumentacji. Muzeum już pozyskało na ten cel środki z Norweskiego Mechanizmu Finansowego, w ramach których realizowany będzie projekt. Celem projektu jest rozpoznanie istniejących mechanizmów dotyczących monitorowania i zarządzania informacją o zabytkowych obiektach i zespołach architektonicznych i opracowanie wytycznych do modelu archiwizowania informacji w zakresie dokumentacji konserwatorskiej oraz monitorowania zmian w obiekcie. Projekt zakończy się konferencją naukową i publikacją wydawnictwa.

Niezwykle istotnym zadaniem jest też publikowanie katalogów zbiorów czy katalogów wystaw. Dlatego planuję, tak jak dotychczas publikację katalogów związanych z prezentacją wystaw czasowych organizowanych w poszczególnych latach. Planowane jest wydanie katalogu – informatora na temat zbiorów weterynarii. Będzie to ok. 20 stronicowa publikacja z barwnymi fotografiami wybranych muzealiów. Inne planowane wydawnictwa to katalog na temat tradycji zielarskich, wspomniany już katalog kolekcji ciągników i lokomobil, czy wydawany co roku katalog pisanek. W ramach prac działu tradycji zielarskich konieczne jest też wydanie publikacji, która zastąpi broszurę „Ogród roślin zdatnych do zażycia lekarskiego przy Muzeum Rolnictwa“ z 1987 roku.

DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA

Szeroko rozumiana działalność edukacyjna jest jednym z podstawowych obszarów działalności Muzeum Rolnictwa. Tak jak dotychczas planuję pokazy i prezentacje dla grup

odwiedzających nasze muzeum dotyczące ginących zawodów jak np. praca w kuźni, pokaz pracy młyna wodnego i ręczna obróbka ziarna, wyplatanie koszyków czy obróbka drewna.

Muzeum oferuje też bardzo bogatą „paletę” lekcji muzealnych, połączonych z prezentacją ekspozycji wystawienniczych poszczególnych działów. W cyklu „Spotkań z tradycją” będą to takie tematy jak „Boże Narodzenie w skansenie”, „Wykonanie palmy wielkanocnej” połączone z warsztatami i konkursem, „Pisanki – poznanie technik zdobienia jaj”. W tematyce zielarskiej: „Herbatki i leki z ziołowej apteki”, „Pieprz i wanilia, czyli rzecz o roślinach przyprawowych”, „Zielnik młodego botanika”. W dziedzinie pszczelarskiej „Niezwykłe życie pszczoł”, „Praca w pasiece”, „Własnoręczny wyrób świec”, a w dziedzinie historii weterynarii „Zwierzęta domowe – historia udomowienia”, „Dzieje powstania zawodu lekarza weterynarii”, „Koń w butach”, „Historia weterynarii przez pryzmat chirurgii”. Do tego planuję organizację przez Muzeum lekcji historii, dotyczących naszego regionu, sięgających takich tematów jak np. „Książd Krzysztof Kluk jako naukowiec doby oświecenia” czy „Dzieje Ciechanowca”.

W najbliższym czasie chcę też wykorzystać do celów edukacyjnych jedną z najnowszych naszych ekspozycji jaką jest ekspozycja zabytkowej szkoły w Winnej Chrolach. Oprócz prezentacji samej wystawy będą organizowane tam specjalne lekcje pokazowe, aby uzmysłowić młodym pokoleniom, jak uczyli się nasi rodzice i dziadkowie. Biorąc pod uwagę usytuowanie szkoły, zajęcia te można łączyć z aktywnością ruchową uczestników na boisku przyszkolnym. Na placu szkolnym znajduje się też sad z różnymi gatunkami dawnych odmian drzew owocowych. Ponadto w sąsiedztwie szkoły planowana jest realizacja wspomnianego wyżej projektu założenia nowej kolekcji fenologicznej pod nazwą „Szkoła życia”.

W celu realizacji tych tematów planuję nawiązać szerszą współpracę ze szkołami z naszego regionu, ale biorąc pod uwagę unikatowość proponowanych tematów uważam, że należy też nawiązać kontakt z placówkami oświatowymi z dalszych rejonów Polski. Nasza oferta kierowana jest głównie do dzieci i młodzieży dlatego planuję zwrócić się do Podlaskiego Kuratora Oświaty z propozycją organizacji wspólnych szkoleń i konferencji dla nauczycieli na temat możliwości wykorzystania potencjału Muzeum w procesie dydaktycznym i wychowawczym.

Planuję też wydanie drukiem specjalnego informatora o zajęciach muzealnych z tematami lekcji i warsztatów. Informator ten będzie kolportowany w szkołach. Tematy lekcji będą opracowane zgodnie z podstawą programową Ministerstwa Edukacji.

Kontynuowana będzie też współpraca z uczelniami wyższymi, a szczególnie z Wydziałem Obróbki Drewna SGGW w Warszawie, z Wydziałem Architektury Politechniki Warszawskiej, z Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie, czy Uniwersytetem w Białymstoku. W ramach tej współpracy organizowane są praktyki studenckie, w czasie których studenci zdobywają doświadczenie i mają możliwość obcowania w naturalnym środowisku, gdzie realizują takie tematy jak konserwacja drewna, dawne metody budowania domów, krajobraz zabytkowego parku, historia uprawy roślin i hodowli zwierząt, historia leśnictwa czy historia techniki rolniczej.

W ostatnim czasie Muzeum nawiązało też współpracę z nowopowstałą Ogólnokształcącą Szkołą Sztuk Pięknych w Ciechanowcu. Główną formą tej współpracy są plenery malarskie organizowane wspólnie z działem historyczno – artystycznym. Zamierzam kontynuować tę współpracę pod kątem zwiększenia udziału młodzieży w wydarzeniach organizowanych przez Muzeum i przygotowania przyszłych absolwentów do współpracy z Muzeum poszerzając ją o nowe formy jak na przykład organizacja konkursów, wspólne wystawy czy warsztaty.

Muzeum będzie też podejmowało starania o środki na realizację większych projektów edukacyjnych. Mam tu na myśli programy ministerialne czy tzw. projekty miękkie w ramach

planowanej pomocy unijnej na najbliższe lata. Takie fundusze umożliwią realizację przedsięwzięć o szerszym zasięgu. Można będzie łączyć je z praktycznym wykonywaniem takich czynności jak chociażby umiejętność wykonywania słomianych dachów, praca w kuźni, czy też rzemiosła artystyczne.

Muzeum dysponuje ogromnym potencjałem, który planuję wykorzystać do realizacji nowych zadań o charakterze edukacyjno - promocyjnym. Będzie to oferta kierowana głównie do dzieci i młodzieży z Ciechanowca i okolic. Poprzez aktywne formy działania będą one mogły pozyskiwać wiedzę i umiejętności w różnorodnych dziedzinach związanych z przyrodą, kulturą, tradycją i zwyczajami. Zakładam, że będą to programy złożone, realizowane w różnych formach takich jak zajęcia praktyczne, pokazy, wykłady, pogadanki, konkursy, warsztaty a nawet wydawnictwa. Tego typu działania na pewno przyczynią się do bliższej współpracy i integracji lokalnego środowiska a jednocześnie sprawią, że Muzeum stanie się jeszcze bardziej otwarte i dostępne. Jeszcze w tym roku planuję wspólnie z miejscowymi szkołami wystąpić do Lokalnej Grupy Działania „Kraina Bobra” (w ramach programu „Lider”) z wnioskiem o przyznanie środków na realizację działania pod nazwą „Jesteśmy stąd”.

DZIAŁALNOŚĆ PROMOCYJNA

W latach 2015 – 2019 Muzeum musi zintensyfikować prowadzone działania promocyjne wzbogacając je nowymi, bardziej efektywnymi formami. Mimo dotychczasowych starań ciechanowieckie Muzeum ciągle jest zbyt anonimowe w skali kraju, a nawet województwa. Zbyt często spotyka się mieszkańców Podlasia, którzy stwierdzają, że niestety ale nigdy nie słyszeli o naszej ofercie. Z jednej strony bardzo mnie niepokoi to zjawisko, ale z drugiej jest niesamowitym bodźcem do lepszej, skuteczniejszej promocji, bo przecież Muzeum posiada ogromne bogactwo, którym należy cieszyć się wspólnie z innymi. Realizację celu, jakim jest zwiększenie rozpoznawalności instytucji, uważam za jeden z podstawowych priorytetów działalności w najbliższej przyszłości. Oczywiście wymaga ona zaplecza finansowego, jak też kreatywnego myślenia i jak największej ilości ciekawych pomysłów, ale myślę, że kontynuując już rozpoczęte zamierzenia uda nam się osiągnąć oczekiwane rezultaty.

Planuję rozwijać i poszerzać współpracę z muzeami i różnego typu partnerami za granicą. W ostatnim czasie Muzeum Rolnictwa zawarło umowę o współpracy z Białoruskim Państwowym Muzeum Architektury Ludowej i Życia Codziennego w Mińsku na Białorusi. Przystąpiło też do Światowego Stowarzyszenia Muzeów Rolnictwa – AIMA. W ramach realizowanego, nowego projektu podpisana została partnerska umowa o współpracy z Muzeum w Norwegii, którą mam zamiar kontynuować. Dzięki wystawom i innym działaniom upowszechniającym, realizowanym przy pomocy tych partnerów możliwe będzie popularyzowanie i promowanie działalności Muzeum poza granicami kraju.

Muzeum włączy się aktywnie do udziału w różnego rodzaju targach turystycznych. Będą tam promowane produkty turystyczne Muzeum, a pracownicy będą zapraszać do odwiedzania Muzeum.

Planuję unowocześnienie strony internetowej, jak też nowe wydawnictwa promocyjne jak np. ww. barwny album zdjęciowy o Muzeum. Poza internetem i wydawnictwami będę starała się usprawnić współpracę Muzeum z mediami. W ostatnim czasie została zawarta umowa o współpracy z ogólnopolską telewizją rolniczą TVR 24, a także ze Stowarzyszeniem Polskich Mediów Regionalnych.

W działaniach promocyjnych będę wykorzystywać wszystkie zasoby naszej instytucji, ale niektóre tematy mam zamiar promować w sposób szczególny. Wspominałam już wyżej o promocji kolekcji zabytkowych ciągników i lokomobil. Jest to temat, który sam w sobie cieszy się niezmiernym zainteresowaniem. Muzeum musi tylko „przebić się z informacją”, że to właśnie w Ciechanowcu można zobaczyć te „dawne cuda techniki”. Planuję w najbliższym czasie organizację zlotu kolekcjonerów zabytkowych maszyn i narzędzi rolniczych z północno – wschodniej Polski połączonego z wystawą i prezentacją zbiorów.

Kontynuować będę promocję Muzeum we współpracy z PTTK, Podlaską Organizacją Turystyczną, a także przez spotkania z biurami i stowarzyszeniami zajmującymi się organizacją ruchu turystycznego.

Dużą rolę przypisuję organizacji imprez i wydarzeń kulturalnych, które są przysłowiowym magnesem przyciągającym turystów. Zakładam więc kontynuację realizacji takich wydarzeń jak „Podlaskie Święto Chleba“, „Jarmark na Wojciecha“, „Jesień w polu i zagrodzie“, „Konkurs gry na instrumentach pasterskich“ czy wprowadzony w ubiegłym roku „Odpust św. Antoniego“.

ZARZĄDZANIE I SPRAWY PRACOWNICZE

Dotychczasowa struktura organizacyjna Muzeum oparta na działach, komórkach i samodzielnych stanowiskach pracy jest wypadkową potrzeb, możliwości oraz wieloletniej tradycji. Planuję w najbliższym czasie dokonać przeglądu struktury organizacyjnej. W celu usprawnienia organizacji pracy zamierzam na nowo zdefiniować i podzielić kompetencje poszczególnych komórek organizacyjnych.

W latach 2015-2019 konieczne będzie dodatkowe zatrudnienie. Ma to związek z poszerzaniem działalności merytorycznej i dotyczy będzie w głównej mierze pracowników merytorycznych, ale też i pracowników obsługi. Tak jak dotychczas Muzeum będzie wspierało pracowników w doskonaleniu i zdobywaniu nowych umiejętności. Nasi pracownicy uczestniczą w różnego rodzaju szkoleniach, warsztatach czy kursach podnosząc swoje kompetencje.

Ze sprawami kadrowymi ściśle wiąże się sytuacja płacowa pracowników. Od kilku lat pracownicy kultury, w tym także pracownicy Muzeum osiągają niski poziom dochodów realnych. Szczególnie niskie są wynagrodzenia pracowników z krótkim stażem. We własnym zakresie Muzeum nie jest w stanie poradzić sobie z tego typu problemem, dlatego zamierzam pozyskać możliwie jak najwięcej środków zewnętrznych na działalność merytoryczną, zaś z postulowanym programem poprawy wynagrodzeń zwrócić się z prośbą do Organizatora.

ZADANIA REMONTOWO - INWESTYCYJNE

Powyższa działalność merytoryczna jest w głównej mierze uzależniona od możliwości realizacji potrzeb remontowo inwestycyjnych, które mimo wielu nakładów finansowych poniesionych w ostatnich latach nadal są niemałe. Głównym wyzwaniem jest budowa wspomnianego wcześniej centralnego magazynu zbiorów. W 2007 roku została przygotowana dokumentacja techniczna, a Burmistrz Ciechanowca przekazał Muzeum w użytkowanie wieczyste działkę pod budowę owego magazynu. W chwili obecnej należy zaktualizować dokumentację techniczną i aplikować na wszelkie możliwe sposoby o środki na realizację tego zadania. W ramach tej inwestycji planowane jest wydzielenie pawilonu wystawienniczego na wielkogabarytowe eksponaty

działu techniki rolnicze, umieszczenie w jednym kompleksie pracowni konserwatorskiej oraz stolarskiej wraz z pomieszczeniem socjalnym. Obok pracowni stolarskiej znajdzie się wiata do przechowywania drewna: materiału do prac stolarskich oraz drewna opałowego (Muzeum posiada system centralnego ogrzewania bazujący na drewnie). W skład zaplecza wejdzie także garaż na ciągniki oraz maszyny wykorzystywane do prac na terenie Muzeum, lokalna kotłownia oraz oczyszczalnia ścieków. Teren zostanie ogrodzony oraz ma być wykonana droga dojazdowa i parking dla samochodów. Wykonane zostaną nowa linia energetyczna, oświetlenie terenu oraz system instalacji przeciwpożarowej.

Po przeniesieniu zaplecza gospodarczego do pawilonu magazynowego powiększy się teren części „A” skansenu, co pozwoli na stworzenie części z architekturą białoruską. Możliwe stanie się też uporządkowanie ekspozycji działu techniki rolniczej oraz wystawy poświęconej leśnictwu i łowiectwu.

Druga grupa planowanych prac dotyczy obiektów: zabytkowych stajni oraz pawilonów, w których znajdują się ekspozycje. Planowane jest ocieplenie pawilonów, malowanie ścian, położenie posadzek, remont oświetlenia, zamontowanie ogrzewania, wymiana okien i drzwi. Działania te zapewnią polepszenie warunków ekspozowania muzealiów oraz ich udostępniania. W pawilonach planuję zorganizowanie nowej ekspozycji prezentującej historię rolnictwa.

Konieczna jest wymiana znajdującej się na dziedzińcu oficyny mocno już zużytej wylewki betonowej i zastąpienie jej brukiem, zaś na ścieżce przy plenerowej ekspozycji rzeźb – położenie kostki.

Planowane są też prace mające na celu powiększenie powierzchni wystawienniczej w piwnicach oficyny. W tym celu należy wykonać przejście między dotychczasową ekspozycją, a przylegającym do niej archiwum. Nową powierzchnię (ceglana piwnica) należy stylistycznie dopasować do potrzeb, wykonując tam jednocześnie niezbędne prace instalacyjne.

Kolejnym zadaniem, które planuję zrealizować jest przebudowa ciągów komunikacyjnych na terenie Muzeum. Aktualnie są to drogi pokryte starym asfaltem, betonem bądź też drogi bite. Aby zapewnić terenowi właściwy wygląd, ułatwić odpływ deszczówki oraz poruszanie się po terenie należy wymienić wszystkie istniejące nawierzchnie oraz skorygować ukształtowanie terenu. Nawierzchnie dróg w zależności od ich przeznaczenia i historycznego charakteru będą pokryte kostką granitową, brukiem z kamienia polnego, brukiem betonowym lub żwirem.

Ważnym zadaniem jest przeprowadzenie prac modernizacyjnych w parku muzealnym. W ramach tego projektu powinny być wykonane działania konserwatorskie zmierzające do zabezpieczenia i uwydatnienia walorów zabytkowych i przyrodniczych parku. Głównymi kierunkami prac będzie przywrócenie osi i powiązań widokowych, urządzenie parku zgodnie z zasadami obowiązującymi w parkach pałacowych, prace pielęgnacyjne w odniesieniu do drzew pomnikowych, a także wprowadzenie elementów małej architektury o wyglądzie przystającym do charakteru parku.

Oprócz wymienionych wyżej prac pozostaje jeszcze wiele zadań z zakresu remontów i bieżącej konserwacji obiektów muzealnych, które należy systematycznie realizować. Powinno się zmodernizować istniejące systemy zabezpieczeń zabytkowych budynków i eksponatów. Nieodzowne jest też wprowadzenie jednorodnego systemu digitalizacji zbiorów oraz elektronicznego systemu ewidencji zasobów bibliotecznych.

W celu realizacji powyższych zamierzeń, oprócz wsparcia ze strony Organizatora Muzeum będzie aplikowało we wszelkich możliwych programach wsparcia, jak to z sukcesem czyniło dotychczas. Będę zabiegać o pomoc finansową w ramach kolejnego

programu dofinansowania ze środków Unii Europejskiej. Ponadto będę wnioskować o wsparcie finansowe do różnych fundacji i funduszy, sponsorów, a także do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programów pomocowych.

Przedstawione powyżej zamierzenia Muzeum na lata 2015-2019 powinny zaowocować szeregiem konkretnych i różnorodnych rezultatów. Te, po pewnym czasie przełożą się na długofalowe działania podnoszące poziom merytoryczny placówki, wzbogacenie i zabezpieczenie jej zbiorów oraz zwiększenie atrakcyjności jako miejsca odwiedzanego przez turystów polskich i zagranicznych.

1.

2.